

Tuturor cetitorilor le dorim sărbători fericite

și-l salutăm cu creștinescul **Christos a înviat!**

LUMINA CRESTINA

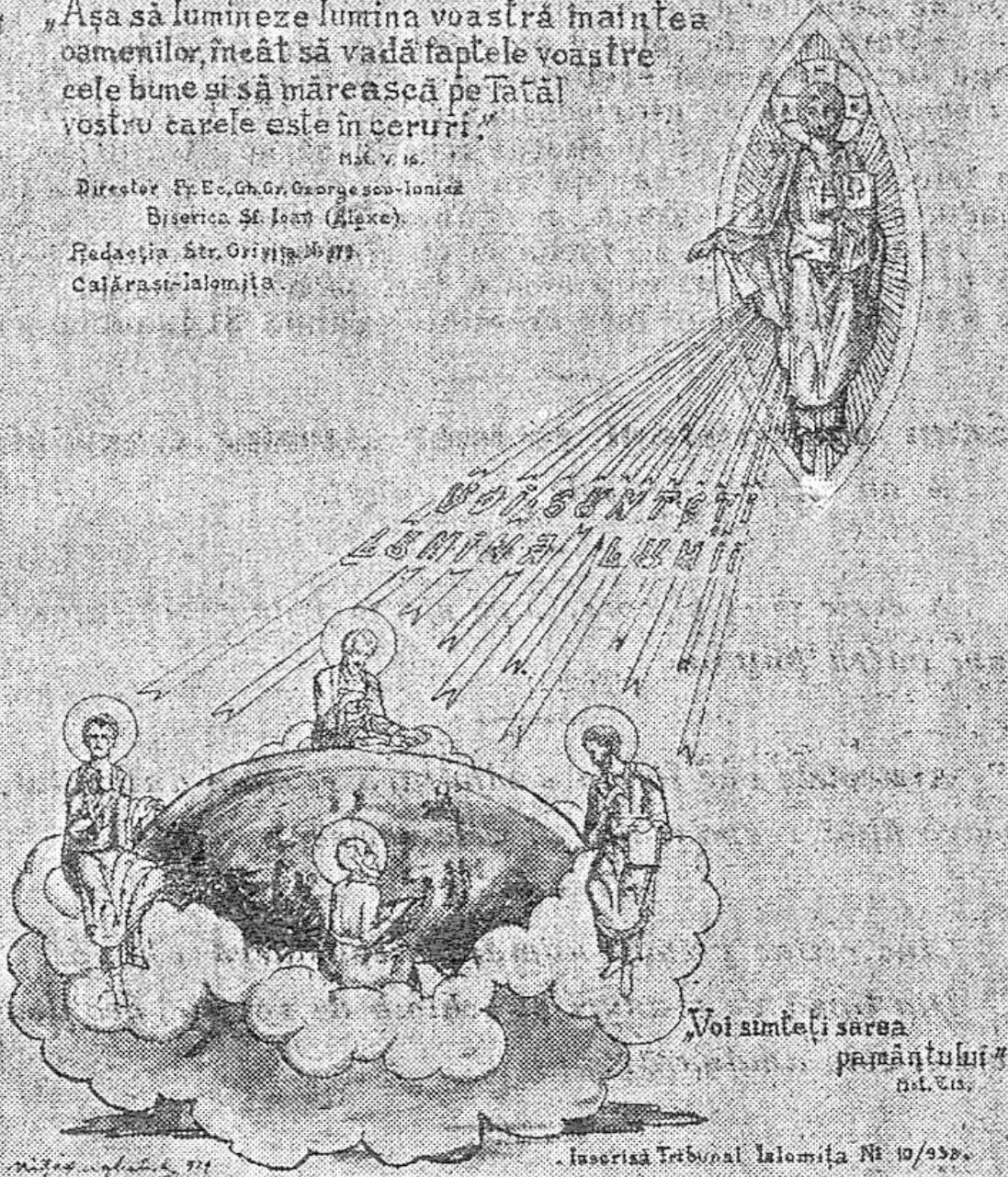
FOAIE DE MIȘIUNE CRESTINA

„Așa să lumineze lumina voastră mintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune și să mărească pe Tatăl vostru carele este în ceruri.”

Mat. V. 16.

Director: Ep. Ec. Gh. Gr. Georgescu-Ionică
Biserica Sf. Ioan (Alexe).

Redacția: Str. Grivița No. 179
Călărași-Ialomița.

Voi sunteți sarea
pământului
Mat. 13.

Inserția Tribunal Ialomița Nr. 10/330.

Director : Preotul GH. GEORGESCU-IONICĂ
Strada Grivița No. 179.

Redactor : GH. E. GHEORGHIU

Tipografia și Librăria Ionită Christescu — Călărași-Ialomița

Ce poruncesc Sfintele Canoane cu privire la eresii și eretici

«Nu se cuvine cu ereticii sau cu shismaticii a se ruga împreună» (Canon 33 Laodiceea).

«Să nu fie ertat ereticilor să intre în casa lui Dumnezeu, stăruiind ei în eres» (Canon 6 Laodiceea).

«Nu se cuvine a lua binecuvântările ereticilor, care mai mult sunt necuvântări, de cât binecuvântări» (Canon 32 Laodiceea).

«Dacă vre-un cleric sau mirean va intra în sinagoga iudeilor sau a ereticilor spre a se ruga, să se caracterisească și să se afurisească» (Canon 56 apostolic).

«Nu se cade ca bărbatul creștin să se căsătorească cu femei eretică... iar de va călca cineva porunca aceasta să se afurisească...» (Canon 72 Sinod 6).

«Nu se cade a se încuscri cu nici un eretic, ori a da fi sau fiice, ci mai ales a lua, — afară numai, — de s'ar făgădui a se face creștini» (Canon 31 Laodiceea)

Pentru colaboratorii revistei „Lumina Creștină“

A nu trimite articole prea lungi.

A scrie citeț și corect, pe sferturi de coală, maximum patru pagini.

Articolele vor purta semnătura reală a autorului, fiecare fiind responsabil de cele scrise.

Cine reține primul număr se consideră abonat.

Din lipsă de fonduri și schimb de reviste, cronica revistei este amânată.

ABONAMENTUL ANUAL:

Pentru popor	150 lei
Pentru proci și intelectuali	200 lei
Instituții și sprijinitori	500 lei

Christos a înviat!

Sărbătoarea *Invierii Domnului* este comoara tuturor sărbătorilor. În fiecare an, la începutul primăverii, atunci când însăși natura se trezește din moarte la viață, creștinii așteaptă cu mare bucurie prăznuirea *Paștelui și a Invierii Răstignitului depe Golgota*, care pentru sufletul adevăratului creștin alcătuiesc piatra de temelie a credinței sale.

Paștele, adică împărtășirea mistică cu trupul și sângele lui *Christos*, sub chipul pâinii și vinului este cel mai prețios tezaur lăsat nouă de Salvatorul lumii.

Prin El sufletele milioaneilor de creștini împrăștiati pe tot globul pământesc stau înlănțuite unele de altele și într'o desăvârșită unitate spirituală; prin El se recunosc între dâșii ca frați și fii ai lui Dumnezeu; prin El doboară patimile, înălțându-și frunțile către cer; prin El înfrâng ura și năzuiesc spre împlinirea testamentului divin: «*Pacea Mea o dau vouă; pacea Mea o las vouă!*»

Trebue însă ca împărtășirea aceasta și credința în *Invierea lui Christos* să pornească dintr'o adâncă convingere și credință, iar nu să fie socotită ca un «*simbol*» după cum fac astăzi atâția rătăciți, ba chiar unii preoți în predicile lor; căci „**dacă n'a înviat Christos**

— *zice Sf. Apostol Pavel în Epistola I Corinteni Cap. XV 14-15 — atunci propovădurea noastră este zadarnică, și zadarnică este și credința voastră*“.

Cine nu crede în *Invierea lui Christos* și o propovăduiește numai ca pe un mit sau o integrează în fenomenele materiei, veșnic în prefacere, acela este cel mai mare vrășmaș al lui Dumnezeu și al lui însuși, căci tăgăduiește fățiș, atât eterna patrie cerească 'n care va locui veșnic, cât și patria pământească 'n care s'a născut și care-i slujește ca mijloc pentru câștigarea celei eterne.

Bunul cetățean al pământului își iubește patria sa, pe Regele său, pe Înalții cârmuitori ai Bisericii și ai poporului și își jertfește viața-i trecătoare pentru această țară, căci ea este germenul, care ne face să răsărim în cealaltă patrie, în patria cerească.

Lăsând deci la o parte toată ura și neînțelegerea dintre noi; toată vrajba și neunirea; crezând cu putere în *Invierea Domnului Christos și a neamului nostru*, care prin *Christos* a ajuns mare și puternic, să ne trezim spre o nouă viață și cu bucurie prăznuind această dumnezeiască zi, să cântăm cu sfânta noastră Biserică imnul de proslăvire pentru *Christos* și chemarea Ei către toată omenirea: **E ziua Invierii! Popoare, lumi-**

nați-vă ! Imbrățișați - vă unii pe alții ! Spuneți aceeaștă fratilor și celor ce vă urăsc ! Iertați t o a t e pentru Înviere și strigați pretutindeni : „Christos a

inviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le“.

Christos a inviat !

Gr. Redea

MOARTEA I. P. S. PATRIARH DR. MIRON

S'a stins din viață, departe de țara-l natală și poporul românesc pe care aiăta l-a iubit — cel dintâi Patriarh al Bisericii ortodoxe române, I. P. S. Sa D. D. Dr. E. Miron Cristea.

I s'au făcut funeralii naționale, la care au luat parte guvernul Român, diplomații diverselor țări și însuși Majestatea Sa Regele Carol II și Măria Sa Mihai Marele Voevod de Alba Iulia.

Țărani din toate unghiurile țării și mai ales din Ardealul Lui drag ; tineri, bătrâni și copii, mii de preoți, călugări și cântăreți au condus la locul de veci pe cel care a fost șeful suprem al sfintei noastre Biserici și Primul sfetnic al Majestății Sale. A fost îngropat în ziua de 14 Martie într'o criptă săpată în pronaosul Sf. Patriarhii.

Au rostit panegrice I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan și d-i Prim Ministru Armand Călinescu, cari au relevat meritele defunctului, obârșia-l sănătoasă de adevărat țăran și fiu al gliei, patriotismul său neșovăelnic, lupta pentru unirea sufletească a tuturor Românilor și strădania I. P. S. Sale de a ridica Biserica noastră și ortodoxismul pe cele mai înalte culmi spirituale.

Am fost crud încercați prin această moarte neașteptată și așa de vreme ! Biserica română a pierdut un mare Apostol, iar clerul un vașnic apărător al intereselor sale.

Unind lacrimile noastre cu ale întregului popor, rugăm pe Dumnezeu să ne ocrotească și de acum înainte, dăruindu-ne un Păstor tot așa de vrednic ca și Marele defunct și să odihnească 'n pace pe cel ce s'a jertfit pentru **L e g e, Neam și Rege.**

Fie-l țărâna ușoară !

Preot Gh. Georgescu

Infrățește-ne Iisuse!

L'au urmat la frântul pâinei mii de gloate urgisite...
 Era bun Mântuitorul ce născuse printre vite!...
 Avea'n ochi numai iubire și'n cuvânt muștrări de tată...
 Adusese foc din ceruri, ca s'aprinză lumea toată
 Ș'a aprins-o, căci de veacuri netrezită la lumină
 Se'nglodase 'n nesimțirea unui bulgăre de tină.
 Stăpâniții și săracii, orbii surzii și ologii
 L'așteptau cu sete-aprinsă înaintea Sinagogii.
 Cu'n cuvânt le da putere, cu un semn învia morții,
 C'o privire adâncită — ca citind în cartea sorții —
 Imblânzia furtuni pe mare și topia orice mânia,
 Săgetând cu'nvățătura tot păcatul din mândrie.
 Nu cerșise nimănuia slavă, cinste ori avere,
 Nici triumf cu osanale, ori vr'un pic de mângâiere;
 Și cu toate-acestea, ura, unei cete blestamate,
 La răspântii și pe cale — cu privirile plecate —
 Urmăria pe 'Nvățătorul, în cuvânt voină să-l prinză
 Ca Golgotei să'l trimită și pe Cruce să'l întinză.
 Adevărul fu dat morții pe arginți și o sărutare
 Iar călăi'n loc de blestem luară milă și iertare.
 Ne'nțeleasă-i bunătatea când se face din iubire!...
 Ea'ți gătește câte-o cruce, ș'un Calvar de răstignire!...

Ș'au trecut de-atuncia, Doamne, mii de veacuri pînă azi!
 Cărturarii cred în Tine, dar te scuiță pe obrazi.
 Tu, iertași fără tocmeală pe norod și acigași —
 Ei, nu iartă nici la moarte pe prieteni, ori pismași.
 Sângerăm la întuneric vrășmășindu-ne mereu
 Când avem aceeași Cruce și același Dumnezeu!
 Infrățește-ne Iisuse!... Vresu ca sufletu-mi să'mpac!...
 Și acelor ce te scuiță: Iartă-le!.. Nu știu ce fac!...

C. Mirmilo

Quatren Invierii

În templul miresmat al primăverii,
 Trei zile--ca trei surori de caritate--
 Descind popas în haina Invierii
 Și-s deopotrivă'n har și de înalte!

Pr. Cons. Frâncu

Din înțelepciunea lui Zoroastru

„Până la vârsta de cinci ani, tatăl și muma nu trebuie să spună deloc copilului ce este binele și ce este răul, ci numai să-l ferească de orice înținare; iar când face vre-o greșală, să-i spună curat și simplu de-a nu o mai face. Copiii sunt ca o punte care duce la cer. Nu se cuvine a-i bate înainte de opt ani”.

ZIUA INVIERII

Ucenicii fugiseră, ca oameni fricoși și zălogiți de legile evreești depe vremuri. Insuși Ucenicul Petru, care se bătuse cu mâna în piept și ceruse Mântuitorului, să-i spele și capul, la «Cina-de-Taină», după ce lepădase de trei ori, jurându-se că nu-L cunoaște,—luase iarăș drumul Galileei, să-și vaza de meșteșugul pescăriei.

Dela Golgota cu trei cruci, nu mai rămăseseră statornicite în credința Invierii, decât femeile — mironosite, cari slujiseră cu drag și cu sfântă curăție trupească și sufletească, pe unicul Fiu al Fecioarei Marii.

D'asta, după pogorârea depe cruce și îngroparea Mântuitorului Isus Hristos, se lăsă tăcere de piatră peste glasul Evangheliei. Mulțimea, care primise cu osanale pe Invățătorul lor în Erusalim, în Sărbătoarea Floriilor, dase «Birul-cu-fugiții». Poate și orbii, slăbănogii, chinuiții de diavol, tămăduiți de Domnul, amușiră cu gândirea. Și-or fi zis și ei toți: — «A fost un prooroc, și nimic mai mult! Nu se știe, dacă Isus Hristos va mai inviea din morți, precum a spus...»

Parcă asemenea gândi și

Lazăr, după ce își primise sufletul în trup, prin poruca Mântuitorului. Impreună sora sa Marta, stând de vorbă în casa lor din Betonia, zmulseră spice de amintiri din slovele scripturii:

— Marto, n'a înviat și Isua proorocul... un mort?

— A înviat, Lazăre.

— Atunci..., dacă Isus Hristos a fost Mesia, de ce-a răposat, ca tot muritorul luman?

Nu îndrăznesc mai mult, decât cuget pământeste, că și Fecioara Maria — lipsindu-se de sprijinul și sfatul bătrânului Iosif, logodnicul prin datina vremurilor de-atunci — dar și risipindu-și durerea de mamă, ca ploia de vară peste arșița de soure neștins, nu cumva și-o fi ghimpat inima cu spinii îndoelii, întrebând:

— De-a fost Fiul Tău, Iehova, de ce l-ai răstignit? Și totuși Magdalena, femeia mândră, cu aurării la mâini și la urechi, cu slugi multe, cu lectica purtată pe umeri de sclavi, a streșuit în jurul mormântului de piatră al Mântuitorului, cu lacrimile înpietrite în gene, rugându-se dureros:

— Isuse, nu mi-am lepădat păcatele, din care m'ai scos, cu învățătura Ta, decât să crez și să văz Invierea Ta din morți...

Credința Magdalenii a fost vie, curată, veșnică. Nu cum o socotesc unii cărturari, cu patimile lor de oameni; nici cum o judecă și câțiva filosofi depretutindeni, cu migăleala slovelor lor, dela marginea ideii până la nesfârșitul cugetării, băjbăind ei mereu, să ajungă în taina Dumnezeirii.

Credincioasa Magdalena, de parte cu totul de Renan, aproape de Papini, îndelături de Tolstoi, alături însă de Ucenicii, Petru și Ioan, în dimineața Invierii, înainte de răsăritul soarelui, o găsim liniștită, uimită, izbăvită de fiorii nerăbdării, și strigând cu bucurie:

— Invățătorule, Tu ești...

— Eu sunt, Mario. Mergi și spune Ucenicilor mei, că merg mai înainte decât toți în Galileea. Isus Hristos a mers în Galileea, îndată după Inviere. — Omul de azi, cu automobile și avioane, va surăde, spunând: — «Cu ce o fi mers atunci Isus, atât de repede?»

Omul de mâine — suflet credincios și gând bun — răspunde va în locul meu: — «Isus a mers, cu spiritul, care este din lumea veșnică, peste viața noastră trecătoare și peste întunericul morții, în puterea lui Dumnezeu din ceruri, unde ajunge rugăciunea credincioșilor, ca nevăzut inger...» Ast-

fel știm și credem toți ostașii Evangheliei, de sute de veacuri și spre mii de veacuri în lume că Mântuitorul Isus Hristos, spirit din spirit fiind, a învins slăbiciunile trupului, l-a sfințit prin suferinți și, înoindu-l prin flacăra Invierii, l-a dus nevătămat Tatălui din cer.

Deci «Ziua Invierii» ca soarele în senină zi, ca lumina în ochi, ca graiul de om în minte, a tras linie de adevăr, pe sub toate proorociile Scripturii, le-a adunat împreună cu mărturisirile Evangheliștilor și cu cele văzute și știute de Ucenici, și-a legiuit în cartea științei sufletești, pentru orice creștin, suma neschimbată și nepieritoare, a acestor divine scrise:

— Hristos a înviat din morți.

(Spice adunate)

Preot G. Znogoveanu

NOAPTEA DE PAȘTI.

... este sărbătoarea lumii întregi și «nicăieri ca'n ortodoxie ea nu este așa de luminoasă, mai ales la începutul primăverii cu dulceața și transparența ei, cu luminul ei triumf.

Noaptea de Paști, exprimă cea mai înaltă bucurie a creștinătății, ea este inima; este pulsul Bisericii creștine

fără de care ortodoxia n'ar putea să-și afirme și susțină vitalitateb ei».

Este baza credinții creștine și hotărâtoare 'n decretarea dogmelor, încrederea în învierea morților și mistica împărăției divine este pedestalul predicii creștine căci «dacă Christos n'a înviat zădarnică este predica noastră, deșartă este și credința noastră».

Noaptea de paști transfigurează și înobilează pământul; înaintea luminii și bucuriei ei toate sărbătorile mari ca : Buna-Vestire, Crăciunul, Arătarea, Cincizecimea, pălesc ca stelele nopții în fața soarelui ce răsare.

Entuziasmul și bucuria din noaptea de Paști, ne transportă în viața veacului ce va să fie, în bucuria nouă, bucuria bucuriilor, bucuria cea nespusă căci «Christos a înviat din morți» și o piatră se ridică de pe toate sufletele căci am văzut învierea Domnului.

«Să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi», cursa s'a sdrobot și noi ne-am mântuit, căci Christos a înviat. Noaptea de Paști..... ziua Invierii. . e o zi de bucurie și de veselie, cântă Biserica : «Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'însa» să ne curățim simțirile», ca să putem «să bem băutura nouă», astăzi când toate s'au umplut de lumină și cerul și pământul și cele dedesupt».

Noaptea de Paști «e s t e

inima Bisericii», fără ea ortodoxia n'ar putea exista, și nu și-ar putea justifica cultul său. Toate neamurile, toată făptura văzută și nevăzută sunt chemate să laude învierea Domnului, «cea de a treia zi», care este cea mai înaltă expresiune a bucuriei întregii creștinătăți, izvor veșnic de forță duhovnicească de adevăr și personalitate.

Imbrățișându-ne unii pe alții într'o sărutare frățescă în noaptea de Paști, împreună cu o mărturie vie a plenitudinii și a adevărului ei. să ne zicem din tot cugetul nostru :

Christos a înviat !

Adevărat a înviat !

Pr. Gh. Georgescu

I. N. R. I.

În frământarea nerăbdării și'n fierberea mâniei, valurile de ură și nedreptate ale omenirii, au înfățișat pe Domnul Christos cel nevinovat, ca vinovat în fața arhierilor *Ana și Caiafa*, spre a fi judecat și condamnat la moarte. Iar înaintea procuratorului *Pontiu Pilat*, în acord și colectiv au eert inconștient achitarea vestitului vinovat *Baraba*, și condamnarea blândului și nevinovatului Domn Christos, prin cuvintele : „*Răstignească-se ! Răstignească-se !*” Concomitent *Pilat* mărturisește nevinovăția lui Isus Christos : „*Nevinovat sunt eu de sângele acestui drept. Voi veți vedea*”. Dar *Pi-*

lat supunând voia sa, voiți poporului, l-a dat pe Domnul Christos — făclia ce lumina cărările vieții, în ceața, în confuzia de gânduri a omenirii răsvrătite. Datorită acestor scene succesive, treptate, apare drama tragică de pe Golgotha. În timp ce crucea chinurilor i se pregătea, cioplită din lemn de sicomor, oștașii dregătorului, l-au îmbrăcat cu hlamidă roșie, i-au împletit cununa de negri spini — simbolizând în sângeroasa lor ironie, cununa împărătească — deși din înțepăturile dure-roase ale spinilor de pe cap, înfloreau rubine de sânge, sângele mântuirii noastre căci „sângele lui Iisus Christos ne curățește de orice păcat“.

Batjocurile și chinurile creștean, zicându-i: „Bucură-te împăratul Iudeilor!“ Apoi în zarea plină de lumină pornește convoiul spre culmea sângelui, Golgotha, căci Iisus Christos, avea să regenereze toate pe pământ.

Trebuiau împlinite proorociile: „El a luat asupra-și durerile noastre și cu suferințele s'a împovărat. El a fost străpuns pentru păcatele noastre și zdrobit pentru fărădelegile noastre. A fost pedepsit pentru mântuirea noastră și prin ranele lui noi toți ne-am vindecat“ sau precum vedă fidel presentimentul unor chinuri ideale poetul Șt. O Iosif, când zice: „Iisuse, iubind prea mult pe oameni, drept răsplată, vei îndura batjocura și amarul?“

A conceput, precum observă cu justete Traian Demetrescu „această intrupare ideală din lumină și adevăr, — Christos —

pentru omenire cea mai sfântă epopee“.

Crucea-i fu purtată, ieșind din cetate, de Simon Cironianul, iar Domnul Christos, istovit de puteri, aproape în absolută singurătate se adresează femeilor ce purtau făclia curajului nestinsă și plângeau: „Fiice ale Ierusalimului, nu mă plângeți pe mine, ci pe voi și pe copiii voștri. Căci vor veni zile când se va spune: Fericite sunt cele ce n'au copii, fericite sunt sânurile care n'au alăptat. Atunci vor spune muntților: „Prăvăliți-vă peste noi și colinelor: acoperiți-ne! Căci dacă copacilor verzi li se întâmplă aceste lucruri, cu atât mai mult celor uscați“.

Cuvintele lui Iisus Christos, s'au împlinit după dărâmarea Ierusalimului. Ajungând la locul suspinelor. Golgotha, începe crunta execuție; călăii îl desbrăcară pe Isus de haine și-l așezară pe lemnul cruceii, bătând piroane grele în mâinile și picioare sfinte, în sgomotul de roiu de stup al mulțimii batjocoritoare, cari într'un moment de privire atentă asupra celui crucificat, zări inscripția de deasupra capului lui Iisus Christos: Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor, scrisă în trei limbi: greacă, latină și ebraică. Mulțimea se întunecă, și-și dădă seama suficient că Pilat a considerat pe Iisus Christos, ca pe cel mai însemnat, mai mare om al neamului lor și că și-au prezentat cel mai puternic spectacol al răului moral și fizic.

Incepe drama cosmică; întinericul se întinde peste tot pământul și'n liniștea mărită, cuvintele lui Iisus: „Eli, Eli, lama

sabahtani! adică Dumnezeu
meu, Dumnezeu meu, pentru
ce m'ai părăsit?" seauzeau fără
ecou...

În sfârșit strigând cu glas
mare: Părinte, în mâinile tale
dau duhul meu, și-a dat duhul.

„Și iată, catapetasma tem-
plului se sfâșie în două, de sus
până jos, iar pământul se cutre-
mură și stâncile se despăcă...
Iar sutașul, s'a înfricoșat foarte
și a zis: Cu devărat Fiul lui
Dumnezeu era acesta!

Gh. E. Gheorghiu

D u r e r e

De mii de ani te am în viață
Cu orice naștere de om,
Te cresc, ca firul de secară,
Și te sporesc, ca seva 'n pom.

Bucăți de piatră-mi lași pe umeri,
Încovoiat de șale-aterg:
Să scot din muncă-un colț de pâine
Din vreme-o zi de trai să-mi șterg

Cucernică străbați locașul
Nevinovateilor plăceri,
Le'mbeți cu vinul nebunii,
Imi sug din trup orice puteri.

Până'n mormânt îmi torni otravă
Pe floarea sfintei cugetări. —
Te ert, prietenă de veacuri,
Și te'năbuș... în sărutări.

(Spice risipite) **G. Znogoveanu**

Viața creștină în familie

Importanța căsătoriei

Căsătoria, în viața socială,
nu face de cât săntemeieze fa-
milia care este cea mai impor-
tantă instituție socială într'un
Stat de care atârnă toate cele-
lalte.

Marele Apostol Pavel, mai
mult decât oricare altul în Cap.
VII, al Epistolei I Corinteni;
în Cap. V al Epistolei către
Efeseni și'n altele, expune în
mod magistral taina căsătoriei,
din care rezultă, că:

1) «Nunta este orânduită dela
început de însuși Dumnezeu».

2) «Că e legiuită pentru toți
creștinii».

3) «Că trebuie să fie cinstită»

4) «Câte odată este absolut
trebuincioasă».

5) «Că nu toți sunt capabili
pentru căsătorie».

6) «Că'n căsătorie se nasc da-
torii reciproce».

7) «Că ea nu se poate des-
face până la moartea unuia
dintre soți».

8) «Că ea se desface definitiv
prin moartea unuia dintre soți,
sau când unul din ei cade în
preacurvie».

9) «Că și căsătoria își are le-
gea despărțirii în cazuri anu-
mite».

10) «Să nu se căsătorească
credincioșii cu necredincioșii».

11) «Că ea este chipul unirii
lui Christos cu Biserica».

12) «Că, oprirea dela căsăto-
rie este un semn de depărtare
dela credință».

«Mărturisirea Ortodoxă», a
Mitropolitului de Chiev, Petru

Movilă, formulată la sinodul din Iași, răspunzând la întrebarea: «*Care sunt roudele căsătoriei ?*» se servește tot de Epistola I către Corinteni a Sf. Apostol Pavel și zice: «*Intâi, omul este ferit prin nuntă de toată primejdia desfrânării și a ușurătății, căci pentru aceea s'a așezat nunta cinstită, ca să se îngrească pofta trupului.*

Al doilea, *se dă naștere la la copii legiuți*, care este singura cinstită.

Al treilea, *în caz de boale, sau alte primejdii, bărbatul este un adevărat îngrijitor al femeiei, iar femeia al bărbatului*, prin marea dragoste și prietenia strânsă, ce se naște între ei și despre care mărturisește Sf. Scriptură zicând: «*Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup*».

În primele veacuri ale creștinismului, indisolubilitatea căsătoriei, adică nedesfacerea ei, până la moarte, de către soți, a fost păzită cu sfințenie. Părinți și scriitori bisericești, ca: Tertulian, Lactanțiu, Ciril al Alexandriei, Vasile cel Mare, Ioan Gură de aur, Teodoret și alții, s'au rostit răspicat pentru nedesfacerea căsătoriei până la moarte, *de cât numai în cazul de adulter* al unuia din soți. Alți câțiva părinți și scriitori bisericești răsăriteni însă ca: Origen, Epifanie; apusenii: Ciprian, Ambroziu, Ilarie și alții, cum și întreaga biserică apuseană, au mers și mai departe: *Ei nu admit despăr-*

țirea între soți, nici pentru motivul de adulter.

Ca să-și poată susține această practică, biserica romano-catolică în special, a recurs la o mulțime de interpretări ale cuvintelor Domnului Iisus, admitând și ea — rar dă tot însă — în caz de adulter, numai *despărțirea fizică*, iar în cazuri grele, se dă și despărțire, dar numai de Papă. (Vezi: Dogma Soter. de I. Mihălcescu pag. 311).

Mai târziu și anume prin secolul al X-lea, când se redactă colecția fundamentală de canoane ale bisericii orientale, în Nomocanonul în 14 titluri, vedem că Biserica își fixează motivele canonice de divorț, dar și Statul civil își fixează pe ale sale.

Dacă un anume motiv de divorț din partea Statului a fost primit în colecțiunea menționată, el a dobândit caracterul canonic și pe baza lui poate avea loc un divorț, valabil din punct de vedere canonic.

Din cele ce voi expune în numărul viitor, în chip sumar, se va vedea, că biserica orientală, derogând dela principiul inițial al indisolubilității căsătoriei, admite mai multe motive de divorț, unele:

1. hotărâte de ea și întemeiate pe isvoare canonice;
2. altele; hotărâte de Stat (greco-roman) și primite de Biserică și,
3. motive de divorț, cuprinse în dreptul civil, neprimite de Biserică, nici material, nici formal.

Iată că, taina căsătoriei în

creștinism prin unitatea și tăria ei dă familiei cea mai înaltă importanță în viața socială a Statului.

I. Șerboja

Lumea nelegiurilor

Intr'un orașel al unei țări oarecare se răspândi vestea, că'n zorii zilei va fi spânzurat un tânăr învinovățit de multe nelegiuiri, săvârșite în provincie și 'n acel oraș. Încă din miezul nopții, curtea închiserii și împrejurimile ei nu mai erau decât o mare de capete. La un semnal dat, gardienii aduseră sub spânzurătoare pe un tinerel, care nu avea mai mult ca 22 ani. După o tradiție, a unor astfel de condamnări, tânărul fu întrebat, care-i este cea din urmă dorință.

— Vreau să mai văd odată pe mama și s'o sărut înainte de moarte.

Dorința-i fu îndeplinită. Din mulțime și împleticindu-se de multă durere, se ivi o bătrână cu ochii scâlțați în lacrimi.

— Copilul meu, copilul meu I strigă ca'n neșire. Iertați-l, Fic-vă milă de mine și de tinerețea lui !...

Fiul ei însă sta drept și nepăsător, ceiace făcea ca mulțimea de oameni să fie revoltată de cinismul acestui nelegiuit.

— Mamă, mamă! strigă el deodată. Vin să te sărut înainte de a fi spânzurat.

Fu o clipă mișcătoare și o tăcere de mormânt, când sub spânzurătoare, fiul pierdut își săruta mama care-i dedese viața.

— Scoate limba, mamă, vreau să-ți sărut și limba, care-mi vorbește acum!

Mama scoase limba; fiul se prefăcu că o sărută, dar apucând-o între dinți, i-o mușcă și smulgându-i-o din rădăcină, o scuipă jos ca pe orice lucru de scârbă.

— Spânzurați-l mai iute, spânzurați-l! izbucni mulțimea, înfuriată de vederea acestui spectacol tragic. Nelegiuitul tânăr însă întinse mâinile spre mulțime, în semn că vrea să-i vorbească ceva.

Se făcu, din nou, tăcere mormântală.

— Oameni buni, zise el. Cer iertare lui Dumnezeu și vouă pentru toate nelegiuirile săvârșite de mine. Înainte însă de a fi spânzurat, voi, cari-mi cereți moartea cât mai iute pentru ciudata sărutare dată mamei mele, auziți acum cea din urmă spovedanie a mea, care poate fi 'n acelaș timp și a copiilor voștri:

Dacă limba aceasta a mamei mele știa să-mi vorbească la timp și voia să mă'ndrumeze altfel, eu nu eram astăzi sub spânzurătoare !...

Limba! Da! Ea este „**lumea nelegiurilor**“ cum o numește Sf. Apostol Iacob Cap. III 6. Pe urma limbii nasc toate zavistiile și nelegiuirile, dar și toate bunătățile și sfințenia. Insuși peopul românesc a prins într'o zicătoare marea însemnătate a limbii, când se rostește: *«Limba îndulcește, limba amărăște!»*

Priviți sălile judecătorilor și tribunalelor! Tutte sunt pline

de împrecinați și aceasta numai din neînfrânarea limbii. Priviți viața unui sat de al nostru și veți afla, că mai mult de cât jumătate din locuitori, și mai ales femeile între ele, sunt toate certate, deoarece n'au putut să-și țină limba'n frâu.

Dar să auzim ce spune *neîn-trecutul Apostol Iacob* despre «*limbă*», cuvinte ce trebuie săpate adânc în inima fiecăruia din noi.

«Toți greșim în multe feluri. Dacă nu greșește cineva în vorbire, este un om desăvârșit, și poate să-și țină în frâu tot trupul. De pildă, punem cailor frâul în gură, ca să ne asculte le cârmuim tot trupul. Iată, și corăbiile, cât de mari sunt, și, măcar că sunt mânate de vânturi iuți, totuși sunt cârmuite de o cârmă foarte mică, după gustul cârmaciului.

Tot așa și limba, este un mic mădular, și se fălește cu lucruri mari. Iată, un foc mic ce pădure mare aprinde! Limba este și ea un foc, este o lume de nelegiuiri. Ea este aceia dintre mădularele noastre, care întinescă tot trupul și aprinde roata vieții, când este aprinsă de focul gheenii. Toate soiurile de fiare, de păsări, de târâtoare de viețuitoare de mare, se îmblânzesc și au fost îmblânzite de neamul omenesc, dar limba nici un om n'o poate îmblânzi. Ea este un rău, care nu se poate înfrâna, este plină de otrăvă de moarte. Cu ea binecuvântăm pe Domnul și Tatăl nostru, și, tot cu ea blestemăm pe oameni, cari sunt făcuți după asemănarea lui Dumnezeu. Din

aceiași gură iese și binecuvântarea și blestemul!

Nu trebuie să fie așa frații mei! Oare din aceeași vână a izvorului țâșnește și apă dulce și apă amară? Frații mei, poate oare un smochin să facă măslin, sau o viță să facă smochine? Nici apa sărată nu poate da apă dulce...

Iată tabloul înfricoșat al neînfrânării limbii, de pe urma căreia nasc certurile, războaiele, procesele, sărăcia și tot potopul de rele.

Părinții cari știu să vorbească fiilor lor numai ce se cuvine, ce e drept și sfânt, aceia se pot socoti adevărați fii ai lui Dumnezeu și nu trăiesc zădărnice pe acest pământ.

Ei lasă copiilor cea mai mare comoară, pe care nimeni nu le-o poate fura și nici nu ruginește. Arta tăcerii și a înfrânării limbii se'nvață însă numai în fața altarului sfințelor biserici, acolo unde vorbește Domnul Iisus sufletelor și inimilor noastre.

De aceia, bine spune înțelepciunea unor popoare:

«*Când veți vedea pragurile bisericilor tocite, iar pe scările tribunalelor crescând buruieni, să știți, că țara aceia este cea mai fericită, căci oamenii de acolo vorbesc prin fapte, iar nu prin limbă*».

Pr. Gh. G.

Vieța după moarte

Cultul morților

Din vremurile cele mai îndepărtate și până astăzi, oamenii,

spre deosebire de celelalte viețuitoare ale pământului, au avut întotdeauna un respect deosebit față de morții lor dragi.

Dela început oamenii au crezut într'o altă viață dincolo de mormânt și niciodată n'au privit moartea ca o distrugere a ființei ci numai ca o simplă trecere în altă viață.

Credeau oamenii din epocile cele mai vechi că sufletul merge să dea viață altui corp sau se'nalță la cer? Nu. Mai târziu în Occident s'a crezut că sufletul merge să locuiască în cer. Dar numai pentru răsplata câtorva oameni de seamă și binefăcători ai omenirii.

Foarte multă vreme însă, după cele mai vechi credințe ale italicilor, s'a crezut că sufletul nu se depărtează de corp, ci continuă să traiască cu dânsul sub pământ. Ori de câte ori se îngropa un corp se credea că acolo se'nchide și ceva viu după cum ne descriu, Virgiliu, Ovidiu și Piniu cel tânăr.

Riturile 'mormântării, care au supraviețuit multă vreme credințelor primitive ale oamenilor — și din care o parte s'au transmis din generație 'n generație până la noi, sunt mărturie a acestei credințe primitive descrisă de Cicero, că sufletul continuă să trăiască sub pământ.

Spicim ceva din Fustel de Coulanges... «Cetatea Antică. «Se striga sufletul de trei ori pe numele ce purtase; i-se ura să trăiască fericit sub pământ zicându-i-se *«Odihnește-te în pace»* sau *«fie-ți țărâna ușoară»*, se scria pe mormânt că omul odihnește acolo. Așa cum se scrie și azi, deși cu apariția

creștinismului nimeni nu mai crede că sufletul locuiește în mormânt cu corpul. Se 'ngropau cu cel mort obiecte de care se credea că are nevoie ca: veșminte, vase, arme; i-se jefeau sclavi, crezându-se că aceștia vor fi servitori ai mortului și'n mormânt după cum am fost în viață; *i-se puneau alimente pentru a-i potoli foamea; i-se turna vin pe mormânt pentru a-i potoli setea etc.*,

Din credința primitivă că sufletul trebuie să fie liniștit în locuința subterană s'a născut nevoia înmormântării. Sufletul care nu avea mormânt era socotit nenorocit și rătăcitor, alergând după liniște în formă de fantomă, fără să primească vr'odată ofrandele de alimente.

Un astfel de suflet devenea răufăcător chinuind pe cei vii prin fel de fel de apariții lugubre, pentru a-i înștiința să-i facă înmormântarea corpului și a sa. De aici — *credința în strigoi* — care dăinuiește și azi în superstiția populară. Nu numai sufletul unui corp neîngropat devenea rău făcător ci și al corpului căruia nu i-se observaseră și pronunțaseră toate riturile tradiționale ale înmormântării.

Din scriitorii ca Plaut și Suetoniu putem vedea că lumea veche se temeă mai puțin de moarte decât de lipsa de mormânt unde sufletul trebuia să petreacă liniștit.

De aceea nu trebuie să ne priardă mirarea că Atenienii au omorât pe generalii cari n'au purtat grijă de'ngroparea osta-

șilor morți în eucerirea unei cetăți, socotind că deși salvaseră Atena, totuși prin neglijența lor au pierdut mii de suflete.

Pedeapsa pentru marii vinovați — cea mai groaznică — era aceea de a nu fi înmormântați.

Credința primitivă mai era că cel mort nu este deslegat de cei vii. De aceea la anumite zile, ne spun poeții Ovidiu și Virgil se aduceau tot felul de alimente la mormânt, ba chiar se făcea o gaură în mormânt, pe unde se introduceau alimentele solide ca să ajungă până la mort, sau se zicea că ese sufletul pe acolo și ajunge până la alimente ca să bea vinul vărsat peste groapă și să regaleze fumul cărnii.

Mortul căruia nu-i-se aduceau alimente era condamnat la foame perpetuă.

Iată, credința celor vechi despre morți și sufletul lor; în aceste păreri primitive rezidă origina noțiunii de viață viitoare. Aceste credințe au condus mii de ani societățile omenești până la apariția creștinismului.

În creștinism credințele acestor primitive se spiritualizează — rămânând în concepția populară numai anumite reminiscențe, care vor dispărea încet, încet. — Nimeni nu mai poate crede că sufletul nemuritor, ar putea să se îngreșească.

Sufletul se duce la Dumnezeu care l-a dat iar corpul merge'n pământul din care e făcut (Ecles. 12. 7).

Omul viu, în creștinism, nu socotește moartea fizică, ca o dispariție totală a cadavrului după moarte, ci sub înrăurirea magică a renașterii naturii în

primăvară, crede că trupul celui mort va învia la 2-a venire a Domnului nostru Isus Christos, când va fi și judecata generală. De aceea «Cultul morților, în creștinism», face parte integrantă din fluxul sentimentelor omenești bine armonizate «fiind întemeiat pe o lege firească sădită'n om» și răspândit la toate popoarele.

Sufletul nu mai regalează fumul cărnii ci fumul tămâii și al faptelor bune, în concepția creștină, care este socotită ca cea mai înaltă religie, ce a răsturnat o mulțime de teorii filosofice și a rezolvat multe probleme sufletești cari au agitat conștiința minții omenească.

Sufletul fiind, de origină divină, este nemuritor, el cugetă, dorește, voeste își închipuește dar nu mai poate să traducă în faptă gândurile, dorințele și voința sa, căci numai este unit cu trupul. Conștiința fericirii sau nefericirii definitive face pe fiecare suflet să se simtă mai mult ori mai puțin fericit sau nefericit.

Cultul morților în creștinism are la bază iubirea de frații trecuți în viața cealaltă cari împreună cu cei vii formează un singur trup al cărui cap e Christos.

Prin rugăciunile ce le facem pentru cei morți în credința și speranța învierii se continuă o legătură vie, aducând prin milostenii mângâiere sufletelor celor repausați și câștigarea împărăției și fericirii veșnice, atât pentru ei cât și pentru noi.

Pr. G. G.

Glasul mormintelor

La toate popoarele, cultul morților a constituit și încă va continua să constituie obiectul de căpetenie al preocupărilor omenești în legătură cu viața de dincolo de moarte. Și atitudinea aceasta de adânc respect, de sfințenie, față de cei dragi ai noștri, cari au plecat în lumea celor drepti, cu o clipă mai de vreme ca noi, este mai accentuată la popoarele creștine. Faptul acesta își are explicația lui în credința neștrămutată în învierea morților, pârghia de susținere a vieții noastre pământești. Fiindcă fără înviere ce ne-ar mai rămâne nouă bieți pământenii, dintre care mulți treeem prin viață fără ca să ne fi îndeplinit rolul cerut de Iisus cel răstignit pe Cruce pentru noi!

Intăriți și îmbărbătați în lupta vieții de această credință, românii și-au pus nădejdea în rugăciunile pe cari le fac pentru cei răposați, fie prin preoți sau personal, la morminte.

Și cum sub o moviliță de pământ, deasupra căreia străjuește Sfânta Cruce, semnul biruinții creștine, se află înmormântat un creștin, românul s'a'ngrijit totdeauna de înfrumusețarea mormintelor luminate de licăririle slabe ale candelelor. În săptămâna mare, candelile

și lumânările, însoțite de mirosul tămâii creează o atmosferă de adâncă reculegere și aducere aminte de cei morți, atunci, cimitirul este mai plin de viață ca oricând.

Primăvara cu frumusețile ei ne îmbie la îngrijirea mormintelor care trebuie să fie plăcut împodobite cu flori pentru ca Sf. Paști să ne prilejuiască o adâncă bucurie sufletească.

Se cade deci să ne aducem aminte de morții noștri pe cari să-i vizităm mai des au ocaziunea sărbătorii învierii Domnului. Și vizitele noastre să fie întovărășite de milostenie pentru sufletele morților noștri dragi. În modul acesta ne vom îndeplini o îndoită datorie față de noi și față de cei ce dorm în morminte.

Nu uitați glasul mormintelor cari vă cheamă neîncetat la o clipă de petrecere sufletească și de retragere din vârtoarea vieții, care, adeseori este plină de neazuri.

Pe cei ce dorm în morminte să-i cercetăm și să-i înțelegem în taina și tăcerea lor și atunci vom fi mai mulțumiți, mai buni și mai fericiți, iar ei ne vor binecuvânta.

V. Dudu

Secretar Sf. Patriarhie

România țară pacifică

Când se va scri istoria completă a tuturor evenimentelor petrecute în ultima vreme, atunci când vor fi cunoscute toate elementele și toate întâmplările care au dus la precipitarea spiritelor și la agitația zilelor din urmă, se va vedea cât de frumoasă, cât de demnă și de splendidă a fost întreaga atitudine a României.

Doritori de pace și de liniște, slujitori ai ideii de omenie și cuminenie româniei au dovedit și acum, ca și în toate momentele grele prin care a trecut neamul românesc, că înțelege să stea cu hotărâre de strajă la hotarul țării.

Solidaritatea și demnitatea națională, s'a afirmat și de astă dată, în aceiaș minunată unanimitate.

Legătura între noi și pământul purtător de hrană și adăpostitor al morților noștri sfinți, s'a dovedit și de data aceasta ca linie mare, diriguitoare a destinului.

Deși gata să ne apărăm moșia, deși hotărâți să ne salvăm onoarea și independența, totuși nu am abandonat nici un moment ideia de pace și de bună învoire

cu toate popoarele, pe care am slujit o cu atâta permanent și netăgăduit entuziasm.

De aceia, atunci când ni s'a făcut propuneri, atunci când am fost invitați să discutăm modalitățile încheerii și aplicării unei convențiuni economice, am răspuns cu toată promptitudinea.

Prin noul acord economic încheiat cu Germania, România își urmează cu demnitate linia politică trasată cu atâta înaltă înțelepciune de Majestatea Sa Regele.

Fiindcă pacea europeană este astăzi în strictă independență de buna și înțeleapta rezolvare a problemelor economice, noi am înțeles să contribuim prin recentul acord încheiat între Germania și România, la găsirea unui drum onorabil și demn, care să ducă la consolidarea liniștei în omenire.

România a dovedit întotdeauna un înalt spirit de înțelegere și de bunăvoință față de toate problemele care s'a pus continentului nostru.

Datorită înțelepciunii conducătorilor noștri, datorită splendidei manifestări a solidarității naționale și acum ca și în trecut, am biruit și am învins toate piedicile care ne stăteau în cale.

Conștientă de destinul ei, România de azi se găsește pe aceiaș poziție de demnitate, independență și rezistență națională.

Premilităria și Biserica

Până la 1916, elevii de toate categoriile ea și adolescenții erau crescuți în frica lui D-zeu, respectând religia. Era deci altă mentalitate ce stăpânea tineretul pe atunci. Și cum nu era să fie un tineret cuviincios când toți cei mai vârstnici le serveau un foarte bun exemplu prin purtarea și religiozitatea lor. Iată că vântul demagogiei ce s'a abătut și peste țara noastră a făcut să dispară respectul pentru cei mai vârstnici, pentru superiori, pentru lucrul public, ca și pentru biserică. Acest vânt a atins și pe cei mai tineri cari, în lipsa lor de judecată, nu știau unde trebuie să se oprească în abaterea lor dela tot ce până atunci era frumos și bun.

Desfrâul și trândăvia începuse a pune stăpânire pe mulți tineri. O îngrijorare a cuprins pe conducătorii cinstiți și conștiinți ai țării. Dar și pe aceștia cine era să-i asculte când cei mai mulți erau preocupați de interesele lor personale?

Iată că, M. S. Regele Carol II, un puternic vizionar al timpurilor, s'a hotărât să păsească singur la curmarea răului ce amenința unitatea și siguranța țării prin desfrânarea tineretului. Singura scăpare a tineretului nu era decât strunirea tineretului după anumite reguli ce trebuiau respectate.

Așa s'a înființat premilităria la sate și orașe. Dacă la început a părut o glumă, mai târziu, s'au convins toți că-i lucru foarte serios.

Astăzi, nimeni nu se mai gândește c'ar putea scăpa de ea. Dacă premilităria a strâns depe străzi pe toți cei sortiți pieirii morale și religioase, pregătindu-i spre a deveni cetățeni ordonați și supuși legilor țării, îi obligă și la o purtare frumoasă în societate, chiar în timpul liber. Munca de folos obștesc îi deprinde să respecte lucrul public și să ajute pe cel în nevoie.

Pentru desăvârșirea acestor deprinderi bune, biserica vine cu învățăturile și exemplele sale. În acest scop, tineretul premilitar este dus foarte des la biserică, sub supravegherea comandanților.

Această măsură regeneratoare a moralității și credinții viitorilor cetățeni este foarte bine venită și tocmai la momentul potrivit.

Astăzi, când politica desmățată a dispărut ca prin farmec la gestul M. S. Regelui Carol II, constituie o obligație atât a preoților și învățătorilor ca și a tuturor fruntașilor satelor noastre pentru a contribui la înălțarea morală a premilităriei spre a da roadele dorite atât de Intemeetorul ei cât și de toți oamenii patrunși de importanța premilităriei.

Până azi, putem spune că preoții i-au înțeles rolul covârșitor și se străduiesc cu multă dragoste pentru ridicarea acestei instituții, strădanie ce le face numai cinste în aceste timpuri de feroce materialism.

St. B.

Cronică, Fapte, Insemnări dela noi

Un dar regal

M. Sa Regele Carol II, la început de primăvară, a scos din caseta sa particulară suma de bani necesară cumpărării a 1128 de pluguri, cari se vor împărți prin «Fundatia Principele Carol», țăranilor aleși dintre cei mai destoinici și lipsiți.

Pentru țăranul înfrățit cu glia și cu Regele țării, care-i vine în ajutor în timpuri grele, darul acesta este simbolul iubirii de patrie, și îndemna pentru toți, de a se gândi întotdeauna la problema lipsei de unelte agricole a plugarului român acum când este nevoie mai mult ca oricând pentru îmbunătățirea și sporirea producției agricole românești.

Concert Religios

În ziua de 19 Martie a. c., corul «Melodia» din orașul Călărași-Ialomîța, de sub conducerea d-lui N. Ionescu, a dat un concert religios în Bis. Sf. Impărați la care a luat parte d. Prefect al jud., Protoiereul jud. și d. Primar al Orașului, iar Cuc. Preot Al. Alexandrescu în fața unei asistențe numeroase a vorbit despre «Personalitatea Sf. Apostol Pavel».

Sunt inițiative rari în Călărași.

Viitorul, credem, că va da bisericii cât și preoțimii vaza de altădată.

Să se stie

De către frații preoți din județul Ialomîța că revista aceasta este numai de misiune creștină, dar la nevoie va servi și interesele preoților Ialomîțeni, în cadrul asociației generale a clerului ortodox român și va face comunicări în legătură cu filiala asociației și cu Banca clerului din Călărași.

POȘTA REDACȚIEI

● Directorul revistei aduce călduroase mulțumiri tuturor acelor—preoți sau mireni—cari l'au ajutat și apreciat în munca pentru apariția revistei.

● Nimeni din cei cari au primit primul număr al revistei «Lumina Creștină» nu l'au refuzat, și ne bucurăm. Ne întristăm însă de atitudinea a 5 frați preoți din județ cari au refuzat primul număr.

1920

1920

1920

D. _____

Satul _____

Oficiul _____

Județul _____

Projeul Lei 5.